

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

"ברך את מדינת ישראל"

(מתוך התפילה לשלום המדינה)

- נברר את משמעותה של מדינת ישראל בתפיסה של הציבור הדתי לאומי.
- נפתח יכולת לראות את הישגי המדינה והציונות הדתית מול קשיי ההווה ואתגרי העתיד.
- נחזק את מחויבות היחיד והציבור כלפי מדינת ישראל ומוסדותיה.

מליאה:

המשתתפים יתחלקו לזוגות. כל משתתף יקבל כרטיס משימה אישית.

אני אומר תפילה לשלום המדינה / הרב שלמה אבינר	
ואגיד: זאת הממשלה שלי ואתגאה מול כל העולם כולו: אני כבר לא עם נדרס, שממשלת עם זר מחליטה עבורי, יש לי ממשלה משלי. אתם שומעים, עמי העולם, יש לי ממשלה שלי, ואני גאה בזה. ממשלה הולכת וממשלה באה, והגאווה לעולם עומדת. ואם מישהו ידפיס מדבקה: "אני אומר תפילה לשלום המדינה", אדביק אותה על תיקי ועל דש מעילי. אדביק אותה בגאווה. גאווה היא מידה מאוסה, אך הגאווה הזאת היא טהורה כמו פרח שנוולד אתמול. ואם חס ושלום, מדינה זו וממשלה זו, תחוקק חוקים נגד תורתנו, אבכה הרבה כמובן אומר לכולם שחוקים אלה בטלים כעפרא אבל אמשיך לומר את התפילה לשלום המדינה בשמחה. יש הרואים את הצללים ויש הרואים את האור שלפני הצללים. ובכלל: אם יש צללים, סימן שיש אור. והאור הזה הוא כל-כך מתוק. לכן אני אומר את התפילה לשלום המדינה. מתוך "באהבה ובאמונה", הוצאת מכון מאיר	כאשר בין שחרית למוסף שליח הציבור אומר תפילה לשלום המדינה זהו הרגע המאושר ביותר שלי בשבוע. כאשר אני שומע אבינו שבשמים צור ישראל וגואלו אני קם כמו קפיץ ואיני משנה מלה אחת. כל ההוכחות שבעולם אינן משנות לי מאומה וככל שלועגים יותר ויותר אני אומר תפילה זו יש לי חשק לקום ולומר לשליח הציבור אמור עוד פעם ועוד פעם. גם כאשר המדינה והממשלה מחללות קדושת השבת אני ממשיך לומר תפילה לשלומן וגם כאשר הן מחללות קדושת הארץ אני ממשיך להתפלל לשלומן. ולא אפסיק. כי זו המדינה שלי, אין לי אחרת, ואני אוהב אותה כמו שהיא. וזו הממשלה שלי, בן זו הממשלה שלי, ואחזור על זה אלפי פעמים. יש לי ביקורת קשה עליה, יש לי צער נורא בגללה אבל זו הממשלה שלי. כאשר תוחלף בממשלה טובה הימנה מאוד אשמח אך בינתיים היא הממשלה שלי ואמשיך להתפלל עבורה מכל הלב וכאשר תוחלף אתפלל עבור הממשלה הבאה

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

משימה אישית - קרא את הקטע וסמן שניים או שלושה משפטים שדיברו אליך במיוחד.

בזוגות - כל משתתף ישתף את בן זוגו במשפטים שבחר וינמק את הסיבות לבחירתם.

המנחה יבקש ממספר מתנדבים לשתף את המליאה בבחירתם ולנמק את הבחירה.

שאלה לדיון:

- "יש הרואים את הצללים ויש הרואים את האור שלפני הצללים". למה מתכוון הרב שלמה אבינר? מה דעתכם על דבריו?

בקבוצות:

כל קבוצה תקבל כרטיס משימה קבוצתית שונה.

כרטיס משימה קבוצתית מס' 1

בתקופתנו, נראית הגאולה קטנה, והיא מעוררת בזו. זו גאולה? זו ישועה אלוהית? היכן ההתגלות האלוהית המאירה את שמי ארץ ישראל. בתגובה לתחיית האומה בארצה בתקופתנו, נתפלגה היהדות הדתית לשני מחנות. מחנה אחד בז לגאולה, מפני שכל תהליך הגאולה, מראשיתו ועד ימינו, נדמה בעיניו "קטן". ולכן, הוא מתכחש לתהליך הגאולה. המחנה השני לא בז לשיבת ציון למרות קטנותה, ומאמין בגאולה. שיבת ציון, קיבוץ הגלויות, תחיית האומה, הקמת המדינה, כל אלו היו מספיק גדולים בעיניו כדי לעורר אצלו התפעלות והערכה. מחנה זה בא בטרוניה אל המחנה הראשון: "מדוע בדים אתם ל"יום קטנות"? הרי אין זה "יום קטנות" אלא "יום גדולות". עלינו לשבח את התקופה ולא לבוז לה, ולהלל לה! עליה! אלו הבליטו את הקטנות ואת החסרונות ובזו. ואלו הבליטו את הגדלות ואת המעלות, ולא בזו אלא שיבחו את "יום גדולות".

אבל, עתה, הגיעו ימים שגם אלו שהרגישו בעבר את הגדלות, חיים בתחושה של "יום קטנות", מפני ששוררת במדינה אווירה של קטנות. האידיאלים קטנו, ההנהגה קטנה, ההווה הישראלית שפופה, היהדות התגמדה במדינה, הציונות והחלוציות קטנות.

ועל כך זועק הנביא: "מי בז ליום קטנות?!", וחז"ל מוסיפים שקריאת הנביא מופנית גם אל תקופתנו. אל תבוז, אל תזלזל, גם אם זה קטן בעיניך. יש גאולה גדולה ויש גאולה קטנה, אבל בכל מקרה זו גאולה. יש מלכות גדולה ויש מלכות קטנה, אבל בכל מקרה זו מלכות. יש מדינת ישראל גדולה ויש מדינת ישראל קטנה, אבל בכל מקרה זו מדינת ישראל. "הקטן יהיה לאלף", בתוך הקטן טמון פוטנציאל גדול.

דווקא בימינו, שבהם נושבת רוח של "יום קטנות", נופלת עלינו אחריות כפולה ומכופלת. אין מי שיגדל את הגאולה, אם לא אנחנו הדבקים באמונה ובגאולה! אסור לה לענוה שתשתק אותנו ממילוי אחריותנו הלאומית. על כן, לא עת לבוז ל"יום קטנות", לא עת להפנות עורף למדינה, לא עת לסלוד מהחברה הישראלית. אל נביא את שולחנו להתבזות. הרב צבי יהודה זצ"ל היה רגיל לצטט פסוק מספר נחמיה (ח ו): "ויברך עזרא את ה' אלוהים הגדול". התגובה הראויה ל"יום קטנות" היא לקרוא בשם ה' הגדול, כלומר: לגדל את האמונה, להעמיק בה. מול הקטנות עלינו להציב אמונה גדולה.

(מי בז ליום קטנות / הרב אלישע אבינר / פינת החינוך באהבה ובאמונה, בהוצאת מכון מאיר ירושלים, פרשת קדושים)

שאלות לדיון:

1. לדברי הרב אלישע אבינר "לא עת לבוז ליום קטנות" למה כוונתו? מה דעתכם על דבריו?
2. כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת ההתמודדות איתם?
3. מהי משמעותה של מדינת ישראל היום על פי הקטע שלפניכם?

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

כרטיס משימה קבוצתית מס' 2

הקמת מדינת ישראל היא חלק מתהליך ארוך ומורכב המתואר בדברי הרמב"ם בהלכות מלכים: "המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל, וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם" (הלכות מלכים, י"א א').

הפער בולט בין תיאור המציאות והחזון האידיאליים, המשתמעים מדברי הרמב"ם, לבין המציאות העכשווית... יש לזכור כי מדינת ישראל מהווה עוגן הצלה לאלפי יהודים מרחבי העולם הרואים בה מפלט וארץ מולדת, והתקדמות רוחנית עצומה חלה במהלך שנות קיומה, בהקמת מוסדות תורה וחינוך, התיישבות מפוארת וגרעינים תורניים רבים בערים השונות. יכולתנו לגשר על הפער בין החזון לבין המציאות היא תוצאה של אמונה גדולה בצדקת דרכנו וסבלנות, מלווה במעשים, שתצליח להשריש אמונה זו במנהיגות, בצבא ובמוסדות המדינה...

תפילתנו לשלום מדינת ישראל נובעת מתוך תחושת אחריות ושותפות עם המדינה, בדאגה לתושביה, ותקווה להגשמת החזון הרוחני. תפילתנו איננה נובעת מתוך הכרח או פחד, כפי שהיה בגלות, אלא מתוך דאגה אמיתית לשלומם של חיילי צה"ל השומרים על יישובינו ובקשה לקיבוץ גלויות... תפילה זו איננה על שלטון מסוים, שהרי המנהיגות מתחלפת חדשות לבקרים. התפילה מכוונת להגשמת חזון גדול - שאיפת כל הדורות - והפרעות "נקודתיות" בדרך לא תוכלנה לשבש את תקוותנו.

(הרב ד"ר יוחאי רוזיק, מתוך "ממשיכים באמונה", מינהל חברה ונוער)

שאלות לדיון:

1. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?
2. כיצד מתחברים דברים אלה לדבריו של הרב שלמה אבינר?
3. כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת יכולת ההתמודדות איתם?

כרטיס משימה קבוצתית מס' 3

לדעת מראש כי אתחלאת דגאולה באה בדרך חבלים ונעימים... לדעת מראש כי בעקבות משיחא מכל צרה יוצאת ישועה, והישועה באה מתוך צרה... לדעת מראש כי ארץ ישראל נקנית בייסורים, אבל בזה היא נקנית ממש... עקבות משיחא באות בהפרעות ומכשולים...

ולכן חלילה לנו לסגת אחור במשהו אם יהיה חס וחלילה איזה קושי, איזה מכשלה בדרך עבודתנו, ולהיות בטוחים כי דווקא ממנה יעקב יושע, ומן המיצר נגיע למרחביה.

(הגאון רבי אליהו מוילנא, "קול התור" פרק א' אות י"ב)

שאלות לדיון:

1. "... עקבות משיחא באות בהפרעות ומכשולים" - כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת יכולת ההתמודדות איתם?
2. כיצד, לדעתכם, דברים אלו משליכים על הצורך בתפילה לשלום מדינת ישראל?
3. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

ברטיס משימה קבוצתית מס' 4

יום העצמאות הוא לא המדינה והמדינה היא לא יום העצמאות. ברור שיום העצמאות מסמל ישועה גדולה שלא היתה כמוה מזה הרבה דורות. אל לנו להיות כפויי טובה כלפי שמים. זכינו לראות קיבוץ גלויות שלא היה כמותו מעולם, כשהיום אנו זוכים לראות בארץ (למעלה מ)שישה מיליון יהודים. הרי אם דבר כזה אינו נוגע ללבנו ולא נודה לשמים על קיבוץ גלויות כזה, אנו לא ראויים לרחמי שמים, רחמנא ליצלן. זה מלבד הנסים שענינו ראות. הרי אנו יושבים כשמסביבנו אויבים מכל צד, שכל הזמן משחיתים את חרבותיהם, וברוך ה' אף על פי כן המדינה משגשגת.

אם לא נגן על פיסת הארץ הקטנה שהנחיל לנו הקב"ה – מהי התקווה? אי אפשר לומר שאנחנו מתכחשים למדינה. מי שבחר לצאת לגולה גוזר בליה על עצמו ועל צאצאיו.

אם אין מי שיעמוד על המשמר, גם נטורי קרתא לא יוכלו להתקיים פה...

צריך להבין שעם שלא יכול להגן על עצמו לא יוכל לעמוד. בלי צבא, אויבנו מסביב לא ייתנו לנו לשרוד, וזה הדבר הפשוט ביותר, שבלעדיו אין אפשרות לחיים בשום מקום בעולם, ובוודאי לא פה. לכן הצבא הוא כורח חיוני וחייבים לשרת בו. אם לא נשרת בו, אנחנו כורתיים את הענף שעליו אנו יושבים.

במקביל, יש לחנך את ילדינו לכך שהצבא אמור להגן על עם ישראל וארץ ישראל, ולא חס ושלום להילחם נגד עמו. זה הגבול, ואם כל החיילים שלנו יהיו חדורים באותה מודעות, אין ספק שלא יהיו עוד חורבנות, בעזר ה'.

(הרב נחום אליעזר רבינוביץ, ראש ישיבת ההסדר מעלה אדומים, עיתון "בשבע", גיליון מס' 185, פרשת ויקהל-פקודי, 23.3.06)

שאלות לדיון:

1. "אל לנו להיות כפויי טובה כלפי שמים" – למה כוונת הדברים? מה דעתכם? נמקו.
2. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?
3. כיצד מסייעים הדברים לראות את קשיי המציאות ואת יכולת ההתמודדות איתם?

ברטיס משימה קבוצתית מס' 5

"ראשית צמיחת גאולתנו" הוא המטבע שטבעו רבני ירושלים וחכמיה, ובראשם מרן הגאון ר' צבי פסח פרנק זצ"ל, להגדרת תקופתנו. היה זה בכרוז שראה אור מטעמם בי"ד בשבט תש"ט – בתוך השנה הראשונה לתקומת המדינה. באותם ימים גדולים ונשגבים עמד כל הציבור תחת הרושם של גילוי החסד האלוקי, שהגדרה זו אכן איחדה אותו מן הקצה אל הקצה. גם אלה משלומי אמונים, שעמדו הרבה שנים מנגד לתנועת שיבת-ציון, בטענות ו"הוכחות" כי לא בזו הדרך תבוא הגאולה, כאילו הם המכתיבים לקב"ה את הדרך בה יקרב לנו אותה, גם אלה הכירו כי אכן תקופה גדולה היא, אשר דורנו זכה לה.

לאחר השואה הנוראה שפקדה את בית ישראל, אשר כילתה שישה מיליון מעמנו במיתות משונות ומכונות בליה משוכללות, שואה אשר השאירה מאחוריה אודים עשנים של קהילות פורחות, בעלות מסורות רבות בשנים, מול שארית פליטה חסרת כל, אשר לא מוצאת מנוח לכף רגלה, ושערי הארץ נעולים על שבעה מנעולים של מדינת המנדט, והנה נתגלה לפתע עוגן הצלה בדמות מדינה עצמאית, אשר למרות לידתה בתמרות דם ואש, קמה ומכריזה קבל עם ועולם כי "עם ישראל חי, ויחיה לעולמים", וחופי הארץ פתוחים לרווחה לכל אשר בשם ישראל יבונה, והשעה הגדולה, אשר בכוחה להביא מזרז לעם מעושק וממורט, הנה הגיעה!

אז התנופף ברמה מעל כל בית בישראל הדגל הלאומי, וגם ציבור בני התורה מכל הגוונים לא ראו לכבון להסתייג ממנו. (הרב שאול ישראל זצ"ל באחת משיחותיו)

שאלות לדיון:

1. מהו הרקע לקביעת המושג "ראשית צמיחת גאולתנו" – האם הוא עדיין רלוונטי לימינו?
2. מה משמעותה של מדינת ישראל על פי הקטע?
3. כיצד משליכים דברים אלו על הצורך בתפילה לשלום המדינה?

מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות

כרטיס משימה קבוצתית מס' 6

במדרש שיר השירים רבה אומרים חכמים, על הפסוק "דומה דודי לצבי":

"מה צבי נגלה ונכסה, נגלה ונכסה (תוך כדי ריצתו ביער), כך הגואל, עתים נגלה ועתים נכסה".

פעולותיו של הגואל (הקב"ה) אינן תמיד גלויות ומובנות. לעתים הן נסתרות. אך צריך לדעת שזהו הגואל, וכך הוא מופיע. גם אם תהליך הגאולה הוא קשה, מסובך ומלווה בייסורים, זו דרכו של הגואל. הנביאים משווים את גאולת עם ישראל ללידה! ככל שמתקרבת הלידה, מתגברים הצירים, ואיתם- הכאב והסבל. אבל, כפוי טובה הוא זה, שמסתכל על העכשיו, ואינו רואה את כל המהלך ההיסטורי.

יש להודות לה' גם אם עדיין אין הגאולה מושלמת.

"רבי חייא הגדול ורבי שמעון בן חלפתא שהיו מהלכים בבקעת ארבל בעלות השחר וראו איילת השחר שבקע אורה. אמרו: כך היא גאולתם של ישראל. בהתחלה היא באה קמעא קמעא ואחר כך היא מנצנצת ובאה".

(שיר השירים רבה)

שאלות לדיון:

1. כיצד באים לידי ביטוי דבר המשל "נגלה ונכסה" בימינו?
2. מה המשמעות של מדינת ישראל על פי הקטע?
3. כיצד משליכים הדברים על הצורך בתפילה לשלום המדינה?

מליאה:

שתפו בעיקרי הדברים שעלו בדיון הקבוצתי.

שאלות לדיון:

1. מה המשמעות של תפילה לשלום המדינה, שריה, יועציה, ותפילה לשלום חייליה אל מול קשיי המציאות ואתגריה?
2. הרמב"ן מפרש את הפסוק "וישבתם לבטח בארצכם" – "שיהיה שלום ביניכם ולא תילחמו איש איש באחיו", מה החידוש בפירוש? כיצד נוכל לחזק את מחויבותנו כלפי מדינת ישראל ומוסדותיה לפי פירוש?
3. ... "השגחתו של הקב"ה על בריותיו היא 'השגחה מטרית'. כלומר, אין מידת הטוב ניכרת לפני המצב הסופי" ... (הרב אשלג בעל הסולם בפירוש לספר הזוהר) - מה מוסיף הסבר זה ליחסך לתפילה לשלום המדינה בימינו?